

til at oprette skriftlige Kontrakter. Det har heller aldrig været Tanken i Arbejderkommissionen, at man vilde gaa ind paa at paabyde myndige Personer at aflutte Kontrakter af et vist Indhold eller at paalægge Dyrigheden at føre Tilsyn med, hvilken Kontrakt en Kapitain, der er salben for Uldesgrændsen, vilde slutte med en Fotograf om at lære Fotografi, eller hvorledes en gammel Mand, der vilde hen til en Træskomand og oplæres i Træsohaandværket, vilde indrette sig med ham derom, det har der aldrig været Tale om, og det vilde ogsaa ligge saa langt fra vor tidligere Lovgivning, at der kunde den ærede Ordfører med Rette vise hen til, at det vilde være en Singularitet, naar vi her i den lovgivende Forsamling vilde foreskrive, hvorledes to myndige Mænd skulle indrette sig sammen, for at den ene kunde oplære den anden i Noget. Det tror jeg er en fuldstændig Misforstaaelse af den hele Sag. Der er et Vndringsforslag endnu, som jeg imidlertid ikke skal omtale, da det ærede Medlem, der er Medforslagsstiller, allerede har omtalt det. Det er Vndringsforslaget til Lovforslagets § 1.

Naar jeg dernæst har været med til at stille et Vndringsforslag til § 2, gjælder derom min tidligere Bemærkning, at det naturligvis ikke udtrykker min hele Tanke. Jeg fandt, at det var nødvendigt, dersom Udvalgets Forslag skulde blive vedtaget, at stille et Vndringsforslag om Myndighed, fordi det dog forekommer mig ikke godt at kunne gaa an, at umyndige Personer atter skulde slutte Kontrakter med umyndige Personer om Oplærelse; og naar den høitærede Ordfører i Betænkningen har bemærket, at det behøvede ikke at staa der, fordi Næringsdrivende, som antage Lærlinge, have Borgerkab, og til Borgerkab eller Næringsbevis udfordres fuld Myndighed, saa har den ærede Ordfører glemt, at der findes en stor Del Næringsveie, som ikke kaldes bundne Næringsveie, som ikke ere Gjinstand for de Vedtægter, som ordne de bundne Næringsveie, og af saadanne Næringsveie kommer der hvert 3die Aar, naar disse Vedtægter fornyes, stadig nogle til. I den Tid, at en Næringsvei f. Ex. som Vandagist eller Sværdseger, Modehandler eller Modehandlerinde ikke er opført paa Vedtægten som bunden Næringsvei, behøves der intet Borgerkab, og der behøves altsaa ikke Myndighed til at nedsette sig som saadan. Det er altsaa en Mangel, naar man tilsteder, at den Slags Personer, den Slags Næringsdrivende, som ikke behøve at være myndige, kan antage Umyndige som Lærlinge. Af den Grund har jeg stillet dette Forslag. Naar jeg nu imidlertid siger, at jeg ikke paa nogen Maade vil være tilfreds med dette, saa ligger det naturligt i, at den høitærede Ordfører, som ikke holder af Singulariteter, ubelader den sidste Sætning om, at ingen ugift Mandsperson maa antage umyndige Piger til Oplæring. Til dette Forslag eller denne Sætning, som fand-

tes i Arbejderkommissionens Forslag, har den ærede Indenrigsminister stillet sig noget kjølig, og det fandt en endnu kjøligere Modtagelse her i Thinget, idet alle de ærede Herrer, som yttrede sig, syntes det var noget høist Besynderligt, om man vilde indføre saadanne Bestemmelser, som vi ikke kjendte tidligere i vor Lovgivning. Jeg maa da bemærke, at, dersom vi skulde være bange for at optage noget Nyt i vor Lovgivning, som ikke var kjendt, og som blot andre Steder var prøvet, og dersom vi ogsaa vare bange for selv at finde paa noget Nyt og indføre det i vor Lovgivning, saa vilde vor Lovgivning faae en meget stillestående Karakter. Jeg anser ingenlunde alt Nyt for at være godt, men jeg mener heller ikke, at alt Nyt er daarligt, og hvad dette Punkt angaar, saa betragter jeg det, som det vilde være en Pryd paa Loven, om det fandtes. Det er sagt, at det ikke vil have stor praktisk Betydning. Det er vel muligt; det tør jeg ikke sige, men Enhver, som har nogen Erfaring i Livets Forhold — og det have vi jo Alle, som sidde her i Salen — kan ikke være ubekjendt med den Misbrug, der ofte finder Sted af unge, fattige Piger, — og vi maa ikke tro, at dette Forhold, om hvilket der her er Tale, er et Kontraktforhold, hvor Parterne staa ligeoverfor hinanden med lige Kraft og lige Myndighed. Nei, Forholdet er desværre ofte det, at overfor de unge Mennesker, baade Dreng og Piger, som sættes i Lære, er det undertiden for Forældrene, naar de have saadanne, men undertiden ogsaa for de Fattigbestyrelser, som sætte dem i Lære, mindre væsentlig, hvor de komme hen, end at de blive af med dem, fordi de paa den Maade kunne enten tjene Penge ved dem eller ialtfald slippe for at ernære dem; man maa vel huske paa, hvorfra Industrien rekruterer sig. Rekruterer den sig fra de velhavende Klasser? Nei, den rekruterer sig fra de allerfattigste Klasser, og navnlig er det Tilfældet med Haandværket. Det rekruterer sig for den aller væsentlige Del fra den fattige Arbejderbefolkning. Hvor kan man da, naar der er Spørgsmaal om, at en ung Pige skal sættes i Lære, egentlig troste sig med, at hendes Fader eller Moder ere saa forstandige Mennesker, de ville nok vogte hende og ikke sætte hende hen til Personer, som ikke have noget godt Kyg for Sædelighed eller Sligt; det er der ingen Fare for. Nei, Sagen er den, at der for mange af de unge Mennesker ofte er meget ligegyldige Væbger, og det er ligeledes vist, at, naar man har givet ugifte Mandspersoner Lov til under Form af Lærlinge at optage unge Piger, kan det ad den Vej let blive en polst Egtestabskontrakt istedetfor en Lærlingekontrakt, der opstattes. Jeg anser det for en Feil, at denne Bestemmelse ikke er bibeholdt, men venter ikke, at den vil blive sat ind igjen, og skal derfor kun ligesom med Hensyn til alle de øvrige Vndringsforslag, der ere stillede til Loven, stemme imod den, for at se at vende